

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	3-й рік/ V семестр
-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------	--------------	-------------------------------	---------------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ
Кафедра	Філології (українське відділення)
Освітня програма	Освітня програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 5 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 90
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кордонець О.А. кандидат філологічних наук kordonets.oleksandr@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Фольклор (усна народна творчість), Вступ до літературознавства, Давня українська література, Історія української літератури ХІХ століття, Історія української літератури першої половини ХХ ст.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Українська література другої половини ХХ ст. не поцінована належно в літературознавчій науці. Попри ідеологічну заангажованість та тиск тоталітарного режиму, в літературі цього періоду були й численні здобутки, які збагатили вітчизняне письменство, поставили його в один ряд із іншими літературами світу. Предметом курсу є літературний процес другої половини ХХ ст. Метою курсу є осмислення основних закономірностей розвитку української літератури цього періоду, у виявленні домінуючих прикмет творчості представників різних літературних напрямів, угруповань, в усвідомленні протистояння тоталітарним тенденціям кращих представників красного письменства. Крім іншого, цей курс має на меті ознайомити студентів-філологів із науковими фактами і явищами українського письменства другої половини ХХ ст., виробити у них вміння, керуючись принципами

історизму, сприймати життєві факти і події, зображені в художньому творі, дати їм об'єктивну ідейно-естетичну обґрунтовану оцінку з позицій загальнолюдських, морально-етичних цінностей.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

ЗК 3. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 11. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

ФК 2. Здатність розуміти мову як особливу знакову систему, її природу та функції, генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний та інші рівні мови.

ФК 4. Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.

ФК 5. Здатність аналізувати основні тенденції розвитку світового літературного процесу та українського письменства.

ФК 6. Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.

ФК 11. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки

Очікувані програмні результати навчання після закінчення курсу «Історія української літератури другої половини ХХ ст.»:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та сучасного суспільного життя.

ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 9. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 16. Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.

ПРН 17. Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою. ПРН 18. Знання кращих творів української і світової літератури.

Знання з предметної галузі включають:

- предмет, об'єкт та завдання історії української літератури;
- основні етапи формування історії української літератури як наукової дисципліни;
- специфіку співвідношення літератури з фольклором, іншими видами мистецтва, історією, філософією, релігією;

- теоретичні засади, методи та методика вивчення курсу історії української літератури;
- особливості впливу філософських ідей на розвиток української літератури;
- знання художніх творів, розуміння сучасних наукових підходів до їх аналізу;
- основні положення літературознавчих праць;
- творчі біографії письменників, характерні особливості їхнього індивідуального стилю;
- основні тенденції розвитку поезії, прози та драматургії;
- об'єктивні процеси взаємовпливів і взаємодії української та зарубіжної літератур;
- обсяг та проблемні питання шкільного курсу української літератури.

Когнітивні компетентності включають:

- здатність використовувати знання для аналізу літературних, культурних, суспільно-історичних явищ;
- володіти здобутими теоретичними знаннями та практичними навичками для аналізу літературознавчих процесів;
- здатність установлювати специфічні та загальні особливості літературних, культурних явищ;
- оперувати здобутками літературознавчої науки;
- володіти вмінням аналізувати, порівнювати, робити висновки, дискутувати.

До практичних умінь та навичок входять:

- вміти аналізувати твори другої половини ХХ ст.;
- розуміти проблемні питання літературного процесу другої половини ХХ ст., вміти критично і неупереджено осмислювати набуток цього часу;
- знати основні тенденції розвитку української прози, поезії та драматургії др. пол. ХХ ст.;
- володіти знаннями про біографії, творчі долі письменників, особливості їх індивідуального стилю;
- знати зміст та проблематику основних художніх творів української літератури повоєнного періоду;
- вміти користуватися літературно-критичною термінологією;
- вміти сприймати і аналізувати твір у його формально-змістовій єдності.

Тематика дисципліни

Художній процес 50-60-х років. Вступ. Основні тенденції розвитку української літератури друг. пол. ХХ ст. Творчість поетів старшого покоління. Лірика Андрія Малишка. Шістдесятництво як соціокультурний рух та літературне явище. Творчість Василя Симоненка: лірика, новелістика, казки. Лірика Л.Костенко. Історичний роман у віршах «Маруся Чурай». Творчість Івана Драча та Миколи Вінграновського. Життєвий і творчий шлях В.Стуса. Лірика Дмитра Павличка. Творчість поетів Нью-йоркської групи.

	<p>Оригінальність прози Івана Багряного. Жанр пригодницького роману в творчості письменника. Художній процес 70-80-х років. Розвиток прози та драматургії. Мала проза Григора Тютюнника та Євгена Гуцала. Проза Валерія Шевчука: тематика, жанрово-стильове багатство. Мала проза 60-70 років: проблематика та поетика. Розвиток літератури Закарпаття у післявоєнний період. Лірика П.Скунця. Проза І.Чендея. Проза Володимира Дрозда. Романістика Павла Загребельного. Життєвий та творчий шлях Михайла Стельмаха. Розвиток жанру історичного роману в українській літературі. Творчість Р.Іваничука. Романістика Олесь Гончара. Реалії українського суспільства другої половини ХХ ст. у прозі А.Дімарова. Розвиток драматургії в другій половині ХХ ст.: здобутки й прорахунки.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Форми поточного контролю: усні відповіді, конспекти, презентації, доповіді, творчі завдання Форма модульного контролю: тестова контрольна робота Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум). Самостійна робота студента (тези наукових статей, конспект змісту художніх творів, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів. Модульна контрольна робота – 50 балів. Разом: 100 балів Іспит (допуск у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів Технічне забезпечення: Classroom дисципліни</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 т. Т.5. – К.: ВЦ «Академія», 2017. 574 с. 2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 т. Т.6. К.: ВЦ «Академія», 2018. 576 с. 3. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн.1,3, 4.. 4. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4-х кн. К., 2002. Кн.2,3. 5. Жулинський М. Українська література. Творці і твори. К.: Либідь, 2011. 6. Трофименко Т. Усе, що ви хотіли знати про українську літературу. Романи. Харків: Віват, 2022. 301 с. 7. Кузьменко В. Історія української літератури: ХХ – початок ХХІ ст.: навчальний посібник: У 3 т. Т.2. К.: Академвидав, 2015. <hr/>